

Naamvarianten van 's-Hertogenbosch

Vele namen

In de archieven en in publicaties worden heel erg veel verschillende namen gebruikt voor de stad. Ben je iets aan het onderzoeken, en wil je méér over de stad ontdekken, dan moet je vérder en dieper zoeken. Bij het zoeken zal je dan gebruik moeten maken van allerlei schrijfwijzen van begrippen en namen – anders vind je niet 'alles'. Hieronder een eerste aanzet daartoe.

Latijn (*)					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
Busloth (2)	Busco	nova civitate apud Silvam	nova civitate iuxta Ortinum	Silva Ducis	
Buschlot (2)	Buscu	civitas apud sylvam	Novum oppidum super Silvam iuxta Orten (8)	Silva-Ducis	
	Buscus		Novas civitas apud Ortunum	Silvaducis	
	Buscum		Nova civitas apud Ortunum, qua Silva dicitur	Sylva ducis	
	Boscus		Civitas de Ortuno	Sylva-ducis	
	Orthen cum Buscho		Ordunum quod nunc Silva dicitur	Sylvaducis	
	Orthen cum Busscho		Orten que nunc Silva dicitur (7)	Silvaducensis	
	Opidi de Buscis			Silvaeducensis	
				Silvae-ducensis	
				Busco Ducis	
				Buscoducis	
				Boscum Ducis	
				Buscum Ducis (6)	
				Buscoducum	
				Buschoducis	
				Buscho Ducis	
				Ducis in Busco	
				Ducis in Buscho	

Duits					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
				Herzogenbusch	
				s-Hertengebosc	
				Thertogenbosch	
				Tschertogenbusch	

Naamvarianten 's-Hertogenbosch

Frans (*)					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
				Bois-le-Duc	Dragon des Marais (3)
				Boisleduc	
				Boise-le-Duc	
				Bois-le-Duq	
				Boisleduq	
				Bois-le-Ducq	
				Boisleducq	
				Bolduc	
				Bolduq	
				Bolducq	
				Bolleduc	
				Boulleduc	
				Bosleduc	
				Bosleducq	
				Boulduc	
				Boulduq	
				Boulducq	
				Boselduc	
				Bosseduc	
				Boilduc	

Spaans					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
				Bolduque	El Dragón del Pantano (3)
				Bolduq	El Dragón de los Pantanos (3)
				Bolduc	
				Bolducum	

Italiaans					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
				Boscoducale	
				Buscoducale	
				Boscoduca	
				Busso-ducis	
				Buscioduca	

Engels					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
	Den Bosch			's-Hertogenbosch	Marsh Dragon (3)
	The Buske			Hartzevan Buske	

Naamvarianten 's-Hertogenbosch

Nederlands (*)					
Oudste namen - vóór de stad	Bos-namen	'Nieuwe stad' - namen	Stadsnamen bij Orthen	Stadsnamen vanaf hertogdom (1)	Figuurlijke namen
	's-Bosch	De nieuwe stad bij den Bossche	De nieuwe stad bij Orduynen	's-Hertogenbosch	Moerasdraak (3)
	sBosch	De nieuwe stad bij Orduynen die den Bossche genoemd wordt	De stad van Orduijnen	's-Hertogenbosche	Onoverwinnelijke Moerasdraak (3)
	Busch		De stad van Orduinen	Des Hertogen Bosch	Klein Rome (4)
	Den Bosch			Des Hartogen Bosch	Rome van het Noorden
	Den Bos			Schertogenbosch	Oeteldonk (5)
	Den Bossche			's Hertogen-Bussche	
	Orthen, nu Bosch genoemd			's Hartogen-Bosch	
				Tshertoghenbossche	
				Shertoghenbossche	
				Tshertoghenbusche	
				Tshertoghenbussche	
				Tshertoghen Bossche	
				Tshertogen Bossche	
				Tshertogenbosch	
				tsHertogenbosch	
				Tsertoghenbosche	
				tSertogenbosch	

* Als in de naam van de stad een streepje (-) staat, komt deze ook voor in de betreffende bron(nen).

1- vanaf 1183

2- Niet bewezen

3- Tijdens de 80-jarige oorlog

4- Vanaf 1579 werd deze naam gebruikt – soms betrekking hebbend op de stad, soms alleen op het gedeelte rond de Hulst, waar veel kloosters stonden

5- Stadsnaam tijdens Carnaval

6- Vanaf 1243

7- Vanaf 1204

8- 1195

Namen van de stad en 'Zoeken'.

Dit overzicht hoort bij het artikel: [Namen van de stad en 'Zoeken'](#).

www.erfgoedshertogenbosch.nl